

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ט אייר תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא ל | דף הכולל: יומא כב.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקפ"ח עד סעיף ג'.
מוסר: שם עולם - ושכר אוהבי ה' ' עד 'והנה כל זה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ועתה הטה אונך' עד 'וכמו שעשה האלוקים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מה אפשר ללמוד מהסלט החסכוני של חברת 'אמריקן איירליינס'? | הזקן שתפס לי את המקום שילם על זה ביוקר...
| האם הקב"ה רוצה שירקדו בחג השבועות? | ממה צריך להיזהר כאשר קונים חליפה או קפוטת? | 2144

על דא ועל הא

**חברת 'אמריקן איירליינס' הישבה ומצאה,
שבזכות הפחתת זית אחד בודד מהסלט המוגש
במחלקה ראשונה, נחסכו לה 40,000 דולר
- שהם 82,000 דולר בערכים של היום!**

גם אנו, בחג השבועות תשפ"ב נוכל להציץ אחורה ולראות כיצד קבלה קטנה כפול 365 יום הפכה למשהו גדול ומשמעותי!

החומר על ידי יצירת מבנה מרושת - בדומה לעצם האנושית אשר בנויה בצורת רשת זעירה וקלה שמקנה חוזק למבנה כולו. לבניית המיקרו-סורג המתכת, השתמשו בסיבי חומר בעובי של כ-80 ננומטר (דק פי 1,000 משערה אנושית!) ומאמינים כי ניתן יהיה להשתמש בחומר הקל לייצור מטוסים.

נשמע רציני. אם מטוס ג'מבו, ללא מטען ונוסעים, שוקל כ-300 טון, ויצליחו להפחית ממנו רק מחצית מהמשקל, יהא זה הישג חסר תקדים!

אבל מה דעתכם על הידיעה הבאה: לפני כשבע שנים התחילה חברת 'לופטהנזה קרגו' להחליף את מכולות התובלה שלה. המכולות החדשות יוצרו מסוג ייחודי של אלומיניום - קל יותר. התוצאה: המכולה שוקלת 13 ק"ג פחות ממכולה ישנה.

נו, באמת... מה הם 13 ק"ג ביחס למטוס? [ג'מבו מלא שוקל 588 טון!...]

נמשיך: לאחרונה החלו חברות תעופה לדרוש מהטכאים, להכין מנות קלות משקל מקודמותיהן.

ישראל למברגר

את הקטע דלהן פרסמנו לקראת חג השבועות תשע"ט, אבל כוחו יפה גם לקראת חג השבועות שלפנינו - תשפ"א.

היעד המרכזי של כל חברת תעופה בעולם, הינו הפחתת-משקל. דלק-מטוסים הנו מזוקק יותר ויקר יותר, וכמות צריכת הדלק נגזרת ממשקל המטוס, ומכאן המאמץ להפחית בכובד ככל שניתן. מדי תקופה שומעים על רעיון חדש שמנסים ליישם, ולא פעם בהצלחה [רק לאחרונה התפרסם הרעיון, המעליב, של מחיר כרטיס בהתאם למשקל הנוסע].

לפני כשנתיים הודיעה חברת 'בואינג' על פיתוח חומר מתכת קל המחקה את מבנה העצם האנושית החזקה והקלה. מדובר במיקרו-סורג מתכתי אשר זכה לשיא עולמי בתואר "המתכת הקלה בעולם". החומר החדש (אשר פותח בשיתוף מעבדות HRL) כל כך קל, שהוא שוקל, מאית מהמשקל של פוליסטידן (חומר סינתטי חזק).

העיקרון התכנוני הוא לצמצם באופן משמעותי את צפיפות

נו, באמת!

הגדיל לעשות רוברט קרנדל, מנכ"ל חברת 'אמריקן איירלינס', שכבר לפני יותר מ-30 שנה דרש להפחית זית אחד מסלט שהוגש במחלקה ראשונה. וכך, משלושה זיתים בארוחה ירדו לשניים. זה כבר נשמע הזוי לחלוטין...

אבל האמת הפוכה בתכלית: כעבור חודשיים בלבד מאז החלה לופטהנזה להשתמש במכולות הקלות, חישובו ומצאו שכבר נעשה בהן שימוש 70,000 פעם. כעת תחשבו לבד כמה זה 70,000 כפול 13 ק"ג: חיסכון של כמעט מיליון טון! וזאת בחודשיים בלבד, ובהחלפת רק כמחצית מכמות המכולות למכולות מהסוג החדש...

גם חברת 'אמריקן איירלינס' חישה ומצאה, שבזכות הפחתת הזית הבודד נחסכו לה 40,000 דולר - שהם 82,000 דולר בערכים של היום!

נוסחת הסוד היא: "וקבץ על יד ירבה" (משלי יג, יא). מלבי"ם: "וכל זה משל על עסק התורה... הלומד ומשתדל להוסיף בכל יום על חכמתו - ירבה ויחכם באחריתו".

אז אולי זה רעיון, לקבל קבלה-קטנה בתורה לקראת חג השבועות תשפ"א, ובחג השבועות תשפ"ב להציף אחורה ולראות כיצד קבלה קטנה כפול 365 יום הפכה למשהו גדול ומשמעותי! (מוסף שבת קודש, יתד נאמן)

מעניינא דיומא - שבועות

מדוע לא אומרים תחנון בימים הראשונים של חודש סיון?

Olivier Fitoussi/Flash90

לארץ, משום שימי התשלומין לקרבנות החג נמנים על פי ימי ההשלמה בארץ ישראל, שהיא מקום ההקרבה. ויש שנהגו לומר תחנון מהיום שלאחר אסרו חג ואילך.

[ביאורים ומוספים דרשו תצא, 14]

מדוע ביטל הגר"א את מנהג העמדת העציצים בבית בחג השבועות?

מנהג ישראל מקדמת דנא, לקשט את בתי הכנסת ובתי המגורים בעשבים בחג השבועות, כזכר לשמחת מתן תורה בהר סיני, שהיו סביבו עשבים. ויש שמצאו לכך סמך בדברי חכמינו ז"ל.

ויש שנהגו גם להעמיד ענפי עצים ועציצים בבתי בחג השבועות, לאות על כך שבחג השבועות נדון העולם בנוגע לפירות העץ, ועל ידי ראיית הענפים, יתעוררו להתפלל על הפירות. והגר"א ביטל מנהג זה, כיון שבזמננו נוהגים הגויים להעמיד ענפי עצים בבתיהם בימי חגייהם. ויש הסוברים שמטעם זה יש לבטל אף את מנהג הקישוט בעשבים, ויש חולקים.

[שו"ע תצד, ג, ברכ"י ו, ומשנ"ב י; (סידור הריעב"ץ שבועות ג); ביאורים ומוספים דרשו, 16; וראה שם, 15]

מתחילת חודש סיון, עד לז' בסיון, (או ח' בסיון, בחו"ל), שהוא אסרו חג - לא אומרים תחנון. בא' בסיון, ו' בסיון, וז' בסיון, משום שהם ראש חודש, חג השבועות, ואסרו חג. ובארבעת הימים שבין ראש חודש לחג השבועות, ב' עד ה' בסיון - משום שבב' בסיון החל משה רבנו לדבר עם בני ישראל בנוגע לקבלת התורה, ושלושת הימים שלאחריו הם 'ימי ההגבלה', בהם התכוננו בני ישראל לקבלת התורה.

וכן אסור לצום בימים אלו, למעט חתן וכלה ביום חופתם, שצריכים לצום. ויש אומרים שאף חתן וכלה אינם צריכים לצום, אך המנהג כדעה הראשונה - לצום.

[שו"ע תצד, ג, ומשנ"ב ז-ח; ביאורים ומוספים דרשו, 13]

האם אומרים תחנון בחוץ לארץ ב"ג בסיון?

בהמשך לאמור: מנהג רוב ישראל שלא לומר תחנון גם בששת הימים שלאחר חג השבועות, דהיינו עד י"ב בסיון; משום שבזמן בית המקדש ניתן היה להשלים בימים אלו את קרבנות החג.

ובחוץ לארץ - יש אומרים שלא יאמרו תחנון עד ששה ימים לאחר 'יום טוב שני', דהיינו עד י"ג בסיון; ויש חולקים. ויש מפוסקי זמננו שהורה למעשה לומר תחנון ב"ג בסיון אף בחוץ

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כשפסעתי לאחורי בסיום שמו"ע, הגיע לפתע יהודי מבוגר ונעמד על מקומי בלי להתבלבל, כך שלא יכולתי לחזור את הפסיעות כנדרש. הסתכלתי עליו בפליאה... ואז נצנצה מחשבה במוחי, כי בוודאי לא לחינם קרה הדבר הזה...

דברי חיזוק באמונה לקראת חג השבועות, מתוך שיחת כ"ק האדמו"ר מתולדות משה שליט"א

ומשמים שלחוך לעזרני כעת במצוקתי... שהרי הגעת אל מקומי שלא באופן הישר והשכל, ואכן שטחתי לפניו את בקשתי, והסכים מיד למלאות רצוני, באמרו, אם משמים רוצים כך אי אפשר לסרב בדבר, וכך הסתדרו הדברים ממנו על הצד הטוב ביותר שנתן לי מתנת יד מכובדת והגונה בנדבת לבו ומברכת ה' עליו... ואכן אחר תפילה ובקשה זאת, ידו היתה נטויה עלי רבות לפעמים לבוא לעזרתי בחסדי שמים.

עומדים אנו בערב חג השבועות. היסוד הבסיסי כדי להנחיל את התורה ולקיים מה שכתוב בה הוא חיזוק בדבר האמונה, שהיא הדיבור הראשון שאמר הקב"ה - "אנכי ה' אלקיך... לא יהיה לך אלקים אחרים על פני". צריך להיות מודע לכך שאין שום דבר בעולם הנעשה מעצמו מלבד דבר ה', הכל מתנהל על ידו. וכבר אמר דוד 'כל מצותיך אמונה', יש לחזור כסדר על אמונת ה' והבטחון בו ולהחזיר אל הלב כי הכל נעשה על ידי הקב"ה בעצמו, ואז יש לצפות שיקיים האדם את כל דברי התורה הזאת על אף הקשיים והנסיונות שבה.

הכהן הגדול מאחיו ה"ה ה"חפץ חיים" זצוק"ל היה חי בזה, אצלו היה הקב"ה דבר מוחשי, מה שכתוב בתורה היה אצלו מציאות גמור שאי אפשר לזוז ממנה. מספרים עליו, שלאחר שנפטר עליו אביו מולידו בקיצור ימים ושנים ל"ע, נישאה אמו לאלמן אחד שכבר היתה לו בת מאשתו הראשונה. ובאחד הימים שמע איך אמו באה בדברים עם אביו חורגו על כך, שהוא מבקש ממנה שתואיל לתת לבתו את בנה החפץ חיים לחתן, ואמו ענתה לעומתו, שדבר זה לא בא בחשבון, שהלא הוא בחור מיוחד ותלמיד חכם, והוא ראוי להיות חתן אצל אחד העשירים ונדיבי העם, כמנהגם אז בשנים עברו, וכמובן שגרם הדבר למתחים יתירים ולזלזול מהאחד אל השני.

וכששמע זאת החפץ חיים, חשב בעצמו להסכים לשידוך זה, וכדי שלא תהא מריבה ביניהם, כי גדול השלום, קרא לאמו ואמר לה, הנה שמעתי את הוויכוח ביניכם, ואני חושב שזה שידוך טוב בשבילי, והנני נותן את הסכמתי למהלך כזה, והרבה לדבר עם אמו על כך, עד שנתרצתה לזה, וכך הווה. וכעבור שנים הרבה אמר החפץ חיים, שהוא רואה כעת את חבריו הטובים שנשתדכו עם

היה זה לפני מספר שנים. הייתי זקוק פעם לסכום כסף מכובד כדי שאקבל זכות השתתפות בהרשמה נדירה שהיתה חשובה לי עד מאוד, וכדי לזכות בדבר הייתי צריך לתת את הכסף עד ערבו של אותו יום. לאמיתו של דבר לא היה לי שום דרך מוצא מאיפה לקבל סכום כזה, ובתוך זמן קצר כל כך.

כשנעמדתי להתפלל מנחה, חשבתי לעצמי, הרי הזמן קצר והמלאכה מרובה להשתדל, ואין לחם יורד מן השמים, והצטערת צער גדול על מניעת הרווח וההפסד. אך באותו רגע נתחלפה מחשבה בליבי, מה?! הרי הולך אני כעת להתפלל תפילת מנחה לה' שהכל בידו, וכי יפלא מה' דבר, והרי אין מעצור לה' מלהושיע בין מעט בין הרבה, בין בזמן מרובה ובין בזמן מועט.

ואז תפסתי אומנות אבותינו לדרוש את ה' באותה תפילה בחזקה, ופניתי אליו יתברך בתחנונים גדולים ובבקשת רחמים רבים שיבוא לי לעזרה באיזה אופן, כי צורך גדול יש לי בענין הזו וכי רבים רחמי, וישועת ה' כהרף עין. וכך אמרתי בתפילתי: רבוש"ע, הלוא אתה הוא כל יכול ואין שום דבר הנמנע ממך לעשות כרצונך גם בתוך דקות ספורות, אנא עזור נא בבקשה באיזו דרך שהיא בעת הזאת במקום שאני עומד שם.

והנה תיכף ומיד כשפסעתי את שלושת הפסיעות של סיום התפילה בלחש, מגיע נגדי איש יהודי זקן זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא, ונעמד על מקומי בלי להתבלבל, כך שלא יכולתי לחזור את הפסיעות כנדרש. בראותי זאת הסתכלתי עליו בפליאה, בחושבי לעצמי, הרי רואה הוא שמישהו עומד שם, ואיך עושה כך לקחת מקומו של האחר בלי להתייחס אליו, וגם הרי מקומו קבוע לו בביהמ"ד, ואם כי הוא מבוגר ממני בהרבה שנים, הרי יש לו את מקומו אשר התפלל שם, ומוזר הדבר שאיש זקן ומכובד אינו מתייחס להעומד שם מקודם, לבקש לכל הפחות סליחה שנעמד במקומו של האחר.

ואז נצנץ לי רעיון במוחי, כי בוודאי לא בכדי קרה זה הדבר, כי גם זה מה', ואולי משם תצא הישועה. ומיד לאחר חזרת הש"ץ הלכתי אחריו בדרך החוצה לשאול לפשר מעשהו. ואכן הוא החל לפייסני ולתרץ מעשיו, כי לא שמע טוב כל כך את בעל התפילה במקום שעמד שם [הגם שאותו בעל תפילה מתפלל בקביעות כל יום לפני העמוד, והאיש הזה גם מתפלל על מקומו הקבוע בדרך כלל].

אך תיכף אמרתי לו, והנה אנוכי חשבתי כי גזירת המלך היא

הרכבת. אולם כאשר הגיעו ליד החוף לא הניחה עצמה לעלות אל האניה, ולא עזרו כל הדיבורים והפלפולים בענין זה, וכך הוה שלא נסעה משם וחזרה לביתה.

באותה שעה אמרה לאביה, כי יודעת היא שבסירובה העיקש היא מצערת אותו מאוד, ברם הפטירה ואמרה לו: כיון שאף פעם לא ציערתי אותך אלא אך זאת הפעם, לכן תמחל נא לי. והנה אחרי יומיים נודע להם שהרשעים ירו על האניה חיצו אש בלב ים, ולדאבון ליבנו ירדה האניה במצולות המים, ורק היא נצלה מטביעת מוות רח"ל.

ונו! איך זה נהיה, ומי עשה את כל זה אם לא הקב"ה - בעל הבירה בעצמו, כי כאשר הקב"ה החליט עליה שתשאר בחיים לא הועילו בזה כל התחנונים לעלות על הספינה.

ומן הראוי לציין בענין הטרגדיה הקשה שעברה עלינו, לב מי יכול לתאר את עוצמת השבר, עם ישראל כולו בוכה, מדובר באבל של כל בית ישראל, ולכן אנחנו בעת הזאת איננו מנסים להתעלם מהכאב. ואכן רובם ככולם הרהרו בתשובה באמת, ושעל ידי זה נתכבד הבורא, וכמו שכתב רש"י עה"פ "בקרובי אקדש". הטבע האנושי הוא לחפש אשמים בכל מצב, ואכן למדנו היפך הדברים ואיך הקב"ה מנהיג בכל דבר בהשגחתו הפרטית עד לאחת, וכבר סיפר בפני יהודי חשוב שנסע למירון ותיכף כשירד מהאוטובוס הרגיש באוויר איזה מתח לא טוב, ואמר קאפיט"ל תהילים אחד וחזר על המקום בלי להתבלבל. ובאותו רגעים קרה מה שקרה ל"ע, ויש שהיו מלמעלה וניספו - הכל מדויק ומחושב, ורבים גם רבים היו להם ענינים נפלאים באופנים שונים, יש אלו ששכבו מתחת לערימות וניצולו לחיים ובדרך נס, וכפי מה ששומעים כל הזמן, חשוב מאוד להנחיל שהכל היה תחת שליטה - אף אחד לא הלך בטעות, ולעומתו היו אלו שהגיעו פעם ראשונה למירון עקב ההתעוררות שקיבלו שהם היו צריכים להיות עולים למעלה בשמים שיתקדש שמו יתברך בעולם על ידם, כי בחר הקב"ה בהם ובנשמותיהם הטהורים של ילדים ובחורים ויהודים צדיקים, אחרי זאת שצעקו ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, ובאו במעלת הצדיקים להיות מעולה ומקודש.

האמונה היא התרופה היחידה שלנו לכל צרה ומצוקה, עם ישראל מחזיק מעמד בזכותה כבר אלפי שנים בתוך סאת הצרות וכוסות היגונים. ואת זאת ידוע מה שמובא בספרים הקדושים כי הרעה הוא סימן להטבה העתידה לבוא, כאשר הקב"ה רוצה להביא טובה גדולה מתחיל ברעה, ומכיון שהם היו קרבנות ציבור נשמות קדושים וטהורים יש לנו לחכות על הגאולה העתידה לבוא, שענין קשה מכשיר אותנו להיות כלי ראוי לקבל שפע ישועה ורחמים. ומי מדבר מהבני המשפחה והצדקניות שיחי' שמפעימות בדיבורי אמונה ובטחון ובקבלת הדין באהבה, שקיבלו את כל הענין בכל כך אמונה טהורה וחזקה, עד כדי שבאו לנחם ויצאו מנוחמים, מי כעמו ישראל, אה! איזה שכר מגיע להם על זה,

בנות העשירים, שלאחר כמה שנים מיום חתונתם פסקו מלימודם ויצאו לעסוק במלאכה כציווי חותנם, ואילו אני שלא השתדכתי עם בת עשירים, נותרתי ללמוד בין כותלי בית המדרש...

כך הקריב את כבוד עצמו בעבור השלום - לכבד את קרובי ואת משפחתו להשרות השלום ביניהם, אפילו שזה היה עבורו לבזיון גדול, שהרי כולם דברו ורננו עליו בדבר השידוך אשר עשה, וכמה רחמנות גדולה היא עליו שנכנס לבית עני ודל, במקום לבית עשיר ורם, אבל הוא לא הביט כלל על זה, כיון שזה רצונו של מקום, ואין שום חשבון אחר חוץ מעשיית רצון הבורא, ואכן ברבות הימים זכה למה שזכה, שהתפרסם להיות צדיק וגדול הדור, וספריו נתקבלו כפוסק אחרון בכל העולם עד עצם היום הזה, ונתקיים בו הכתוב אין אדם שומע לי ומפסיד. הכל מעשה אלקים המה ההולך בסדר וחשבון מדוקדק עד לאחת לשלם שכר טוב ליראיו.

צריכים אנו לדעת כי מן הדבר הקטן ועד הגדול הכל נעשה בידי הקב"ה בכבודו ובעצמו בלי שום דבר אחר מעורב בה, וכאשר הקב"ה רוצה לעזור להאדם באיזה ענין, שום השתדלות ושום כסף לא ישנה את זאת, ואכן בעבור זה אסור לו להאדם להשתדל יותר מן הרגיל.

ובענין זה אספר מעשי י-ה, מהימים ההם שנות המלחמה השנייה [בין ת"ש - תש"ה] עת התחילו הנאצים ימ"ש להסתובב בעיר סעבען מקום מגורי זקננו זצ"ל, הארץ התחילה לבעור מתחת לרגלי היהודים אשר שם, שהיו הרשעים גונבים בתי עסק מבעליהם, הם זרקו את האנשים מבית מסחרם ללא רחם [אז לא היה להם עוד רשות מהמושל לעשות עם אנשי המדינה כטוב בעיניהם להרוג ולהשמיד ולאבד]. וכראות זקננו איך מתחממים העניינים, ונוכח לראות במו עיניו מה שעשו ופעלו כבר, כי גם לו גנבו ועשקו את בית מסחרו הגדול שעבדו שם שלוש מאות אנשים ויותר, ואת כולם השליכו משם בחוסר כל, אז ציווה לכל השומעים לקולו, שעליהם לברוח תיכף ומיד ולקחת את נפשם לשלל, ואף עשה השתדלות גדולה, שבתו - דודתי הזקנה תחי' תיסע למדינה אחרת עדי יעבור זעם, והיה מדובר אז שתיסע יחד עם חתנו ובני המשפחה הי"ד ולברוח עם האניה האחרונה שהפליגה אז, ואכן שילם על זה הון תועפות.

אך לפתע לא רצתה דודתי תחי' לנסוע בשום אופן, והתעקשה להשאר שם, באומרה כי בחלום הלילה לפני זה חלמה שהאניה טובעת בלב ים והיא מלאה דם! אך אביה הכריח אותה בכוח לעלות על הרכבת ולנסוע, באמרו לה כי חלומות שווא ידברו וכמה סכנה יש להישאר פה, וכשראה שהדיבורים לא השפיעו עליה, ניסה לדבר עמה קשות, ואמר לה: לא את מחליטה, רק אבא שלך! והזהירה לאמור אל תנסי בשום פנים ואופן לחזור הביתה. משכך נסעה בעל כורחה מהעיר "סעבען", נסיעה בת שנים עשרה שעות לקוסטנצא, מקום יציאת האניה ליד מסילת

לו בהקב"ה בעת הגלות, ועליהם נאמר הולך בתום ילך בטח... ואכן הכל היה על ידי השגחה עליונה והפרטית להמתקת הדינים ולכפר על כלל ישראל כולו, ושרק המשיח חסר לנו.

ואף גם זאת ששכרם לעתיד לבוא נבחן בענין זה, כמו שמבואר בספרים שעיקר טובה השלימה העתידה להיות לעתיד לבוא בימי הגאולה יהיה מגיע לכל אחד לפי גדר האמונה וההתחזקות שהיה

בענייני דיומא - חג השבועות

מנוחת הנפש של הגר"י אברמסקי הוציאה את החוקר הרוסי מכליו. "כיצד יתכן שהצעקות שלי לא משפיעות עליך?!". רבינו השיב לו באומץ לבו: "כבר שמעתי קולות חזקים יותר מהצעקות שלך"...

וגם: מתי ה'חלות' של קבלת התורה? מדוע נוהגים לרקוד בחג השבועות? ומדוע גירש הסבא מקלם בחור שדילג מעל הגדר של הישיבה? | לקט פנינים לקראת חג מתן תורה

ביותר... ולכן לכל אחד ואחד מבני ישראל לא היה ספק שלא רק הוא אלא כולם ללא יוצא מן הכלל חושקים ומשתוקקים לקבל את התורה...".

בחתונה שלך אתה רוצה שירקדו?

נהוג בהרבה בתי כנסת וישיבות לרקוד בליל שבועות אחר תפילת החג או לפני תפילת שחרית, וכן היה נהוג בישיבתו של רבי שלמה זלמן אויערבאך, ישיבת 'קול תורה'. פעם ניגש אחד התלמידים ושאל את רבינו: איך מותר לרקוד ביו"ט, הרי מבואר בשו"ע (של"ט - ג') שאין לרקוד בשבת ויו"ט? השיבו ר' שלמה זלמן במתק לשונו: "בחתונה שלך אתה רוצה שירקדו? אף הקב"ה רוצה שירקדו ביום הנישואין שלו, שהוא יום קבלת התורה. וזוהי רקידת מצווה שמותרת בשבת ויו"ט".

"כבר שמעתי קולות חזקים יותר מהצעקות שלך"

במהלך החקירות שעבר הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל בכלא הסובייטי, הסתער פעם לעברו איש הג.פ.או. בקולי קולות, אך רבינו הקשיב לצעקותיו בשלוה גמורה. מנוחת הנפש שלו הוציאה את הרוסי מכליו. כיצד יתכן שגערותיו לא עושות שום רושם על האסיר?!

הסביר לו רבינו באומץ לבו, שכבר הסכין לשמוע קולות יותר רמים מאלו, ולכן אינו מתפעל מצעקותיו. השתומם החוקר: "מת? מי מהחוקרים נתן עליך בקולו יותר ממני?" וכאן באה תשובתו המפתיעה: "התכוונתי לקולות ששמעו אזונינו בהר סיני, קול ה' בכת, הקולות ההם משתיקים בקרבי כל קול אחר".

מי שמדלג מעל הגדר, מי יודע על מה עוד הוא מדלג...

מדוע כה הקפידה התורה והזהירה שבני ישראל לא יתקרבו להר סיני בזמן קבלת התורה, עד שחזרה ושנה ושילשה את האזהרות על כך יותר משאר כל הדברים? שמעתי מהמגיד הנודע

מתי מקבלים את התורה בחג השבועות?

פעם אחת התווכחו ביניהם כמה חסידים של כ"ק מרן האדמו"ר בעל הנתיבות שלום מסלונים זי"ע, מתי הזמן של קבלת התורה ביום טוב שבועות: אחד אמר - מיד בתחילת הלילה, השני אמר - בלילה בעת שאומרים תיקון ליל שבועות, והשלישי אמר - כשקוראים בתורה בתפילת שחרית. כששמע הרבי את הוויכוח, נענה ואמר: אני אומר לכם מתי הוא זמן קבלת התורה. כשיהודי מקבל על עצמו איזו קבלה טובה - אז הוא זמן קבלת התורה... (פניני נועם שיח, שבועות).

לפתע הוציא הגר"י קמינצקי סוכריה מכיסו...

מסופר על הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל, שפעם אחת במסיבה שנערכה לכבוד נכדו שחגג בר מצוה יחד עם בני כיתתו בתלמוד תורה, שאל את התלמידים: "אינני מבין כיצד זה שהקב"ה שואל את בני ישראל האם מוכנים הם לקבל את התורה, וכולם עונים ואומרים כאחד 'נעשה ונשמע', וכי מנין ידע כל אחד מהם שגם שאר בני ישראל חוץ ממנו מעוניינים בתורה וחפצים לקבלה, הרי הם לא שאלו ולא התייעצו זה עם זה לפני כן? וראוי היה שיאמר כל אחד מהם 'אעשה ואשמע' בלשון יחיד, ולא 'נעשה ונשמע' בלשון רבים?".

הרב קמינצקי המתין לתשובה מספקת, ומשלא נענה, הוציא לפתע סוכריה מכיסו ושאל את התלמידים: "האם אתם רוצים את הסוכריה?", וכולם יחד ענו ואמרו: "כן, אנחנו רוצים". הרב שציפה לתשובה זו, שאל את התלמידים: "מדוע כל אחד מכם אומר 'אנחנו רוצים' ומדבר בשמו ובשם חבריו, וכי שאלתם זה את זה והתייעצתם על כך לפני כן?... אלא מה", המשיך הרב קמינצקי ואמר, "על סוכריה לא צריך לשאול ולהתייעץ, כולם רוצים סוכריה. זה מתוק, זה טוב, וזה טעים, ואין מי שלא רוצה סוכריה, בוודאי לא ילד..."

"ובדיוק כך הם הדברים לגבי קבלת התורה. התורה לא מתוקה פחות מסוכריה ולא פחות מהשוקולד השוויצרי המתוק

ושלישית, הבנתי שבחור זה כבר עבר הרבה איסורים!" ואז המשיך לומר את המשפט הבא: "אם בחור קפץ על גדר אבנים אחת, מי יודע כמה גדרים וסייגים בעבודת ה' הוא כבר עבר!"...

והמשיך להסביר, כשאדם עושה ועובר על משהו שיגרתו שכולם עושים מדי יום, כגון דבר זה - לעשות עיקוף קטן - והולך ומשנה ממה שכולם עושים, סימן שבעוד דברים, הרבה יותר נשגבים, הוא אינו פוחד לשנות ולעשות דין לעצמו... אם אדם עושה קיצורי דרך, מי יודע עוד כמה "קיצורים" הוא מרשה לעצמו!...

ואכן לאחר זמן מה הובררו הדברים וראו שהסבא מקלם צדק בשולחו את הבחור הזה מן הישיבה. על פי זה הסביר הרב טויסיג ואמר: מובן למה היתה כל כך ההקפדה בהר סיני שלא לעלות להר ולא לפרוץ את הגדר, כי כשהקב"ה הולך לתת את התורה והחוקים והמשפטים, הגדרים והסייגים - רצה להמחיש לפנינו עד כמה חמורה פריצת גדר גשמית. כי אם אדם משנה מהליכות עולם וסדרים רגילים, יכול הוא בקלות גם לפרוץ גדרים וסייגים של התורה הקדושה.

(מדשן ביתך, שבועות תשע"ט)

רבי אהרן טויסיג שליט"א הסבר מיוחד לכך, בהקדם סיפור שאירע בישיבתו של הסבא מקלם זי"ע:

בישיבתו של הסבא מקלם היתה גדר סביב בנין הישיבה, והבחורים שהגיעו מדי יום לבנין הישיבה, היו צריכים לעשות עיקוף קטן כדי להגיע לפתח בנין הישיבה. יום אחד, מביט הסבא מקלם מחלון ביתו, שהיה מול בנין הישיבה, ורואה את אחד הבחורים מתקרב לבנין, אך במקום לעקוף, החליט לקצר ולקפוץ מעל הגדר וכך לחסוך את העיקוף. הביט בו הסבא ושמר זאת לעצמו. למחרת שוב נשנה אותו מקרה, וביום השלישי שוב, ואז מיד נכנס הסבא לתפילת שחרית, ולאחר התפילה הורה לבחור לקחת את חפציו ולעזוב את הישיבה. "מקומך אינו כאן!" פסק. כששמעו זאת בני הישיבה ורבניה, נדהמו לשמוע על העונש החמור שנענש אותו בחור, והכל התלחשו: מי יודע איזה עוד דברים שאינם יודעים, גרמו לעונש כל כך חמור!...

כששמע זאת הסבא מקלם, נכנס אל היכל הישיבה ועלה על הבימה ופתח בקולו: "לא! אין פה עוד שום סיפורים לא ידועים, וכל מה שלוחשים אין זה אמת כלל! אלא מה כן?" המשיך הסבא ואמר: "כשראיתי את הבחור קופץ על הגדר פעם אחת, שניה,

יהלומים מגדולי ישראל

"רבים תמהים וגם משתוממים - מדוע לא צייתה התורה לחוג ולשמוח ביום קבלת התורה?"

"מעמד הר סיני הולך ונמשך תמיד יומם ולילה בלי שום הפסק" | מדברי מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל בענייני חג השבועות

חשיבות מנהג ישראל

ולהעמידו בבית במקום בולט, כדי לבוא עי"ז לקיום מצות זכירת מעמד הר סיני. והשיב, כי אף שמצד ההלכה אין בזה בית מיחוש, אין זו הדרך הישרה, כי כוונת התורה היא שיקבע האדם דברים אלו בלבו, על פי הבנתו ורגשי לבבו בציור רוחני, ואין מקום לקובעם בציור. ומה שמציירים עבור הקטנים בבתי החינוך את סיפורי ומאורעות פרשיות השבוע וכדו', זהו רק לפי שעה ולפי דעתו של קטן, אבל אין מקום לעשות ציור קבוע ממעמד הר סיני וכדו'.

והוסיף רבינו, שגם לעניין ציורים אלה שעושים עבור הילדים, יש להתריע כנגד המציירים את האבות הקדושים ויתר גדולי אומתנו באופן "עממי" ופשוט, כרועי צאן תמימים וכדו', שהדבר נובע משטחיות ומביא לזלזול ח"ו בעיני הילדים הרכים, ומקלקלים תחת לתקן.

מדוע אין ציווי לשמוח בחג השבועות?

הננו להעתיק כאן מה שהדפיס רבינו ב"פעמי קול תורה" לרגל חג השבועות תשכ"ב:

במג"א ובמ"ב מובא, שמנהג רוב הלומדים להיות ניעורים לבילי שבועות ולעסוק בתורה. פעם אמר תלמיד לפני מרן הגרש"ז זצ"ל, שלפי טבעו אם יהיה ניעור בלילה ישתבש עליו עי"כ כל סדר היום שלאחריו, וקשה עליו הדבר ביותר.

השיב רבינו, שאמנם נכון הוא שכשלעצמו היה ראוי שבכגון דא ישכב לישן כצרכו, אבל כלל גדול הוא בכל כגון דא, שהנהגה שנתפשטה ונתקבלה בקרב כל היראים והלומדים - יש להיזהר בעצמו וכך לחנך את ביתו להתייחס לכך בכובד ראש ולהשתדל לילך בדרך זו. ולכן בנד"ד, כיון שכך מנהג הלומדים בכל המקומות, ואם לא ינהג כן אולי ייחשב הדבר בעיני בניו ובני ביתו כקלות ח", עליו להשתדל לקיים המנהג על אף הקושי. ורבינו עסק בחלק מלילה זה בלימוד לפי הסדר הנדפס ב"תיקון ליל שבועות".

לצייר בלב, לא על הדף

נשאל פעם רבינו אם יש מקום לצייר ציור של מעמד הר סיני

(ברכות ס"ג ע"ב).

גם עיקר מצות לימוד התורה הוא להיות שש ומתענג בה, וכששומעים דבר חדש מן התורה - "שמחין בו ומקבלין אותו בצמאון כמי שלא שתה מים מימיו" (בראשית רבה צ"ז ה'). כמו כן, הקשר והאחדות הגמורה שבין אורייתא וישראל לא נתחדשו כלל במעמד הר סיני שהיה בו' בסיון. אז רק נתגלה הדבר ונתפרסם, אבל אחדות מוחלטת זו כבר היתה קודם ואף קדמה לבריאת העולם. וכבר קיים אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה. ואף שזרח ה' משעיר והופיע מהר פארן לבקש מאומות העולם שיקבלו ממנו תורתו, לא נתכוון אלא להוסיף להם על הז' מצוות את כל התרי"ג מצוות, אבל לא ליתן את כבודו כלי חמדתו לעם אחר, כי רק אורייתא וישראל חד ולא שום אומה ולשון, וכמאמרם של רז"ל "אלמלא ישראל אין תורה".

לפיכך לא רצה הקב"ה לציין ולכתוב מפורש בתורה הקדושה את היום אשר בו נתן לנו את התורה, וכן גם אנחנו - אין אנו חוגגים ושמחים לזכרו של יום זה כמו בפסח וסוכות, שהם היו לזכר יציאת מצרים וישיבה בסוכות שקרו פעם וכבר עברו, אלא בכל יום ויום הננו מודים ומשבחים את שם קדשו אשר בחר בנו ונתן לנו את התורה שנותנת חיים ושמחה ללומדיה בכל עת ובכל שעה כאילו ניתנה עכשיו מסיני.

מעמד הר סיני איננו מעמד חד-פעמי, אלא הולך ונמשך תמיד יומם ולילה בלי שום הפסק. וכמאמר רז"ל ב"בזוה"ק "מאן דאשתדל באורייתא כאילו קאים כל יומא על טורא דסיני וקביל אורייתא", וכן גם אמרו רז"ל במסכת קדושין "כל המלמד את בנו ובן בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו קבלה מהר סיני שנאמר "והודעתם לבניך ולבני בניך" וסמך ליה "יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב".

ונכון מאד לזכור תמיד את אשר אמרו רז"ל בקהלת רבה - "הואיל והבל הם ימיו של אדם וכצל עובר מה הנאה יש לו בחיים? אלא יתעסק בדברי תורה שכולן חיים". וגם אמרו רז"ל "שלא נברא האדם אלא לעמל, אם זוכה הוא עמל בתורה ואם לא זוכה הוא עמל בדברים בטלים". אשרי מי שעמלו בתורה. עכ"ל רבינו.

(מתוך ספר 'הליכות שלמה' - חג השבועות)

חג השבועות זמן מתן תורתנו, הוא היום הגדול אשר בו בחר בנו ד' ורוממנו מכל עם, וירד על הר סיני ונתן לנו את התורה, כלי חמדתו, במעמד גדול ונורא. רבים תמהים וגם משתוממים, מדוע לא צייתה התורה לחוג ולשמוח ביום קבלת התורה, כמו שנצטוונו מאת ד' לחוג ולשמוח בחג המצות ובחג הסוכות זכר ליציאת מצרים ולענני הכבוד שהיו במדבר [- כלומר שלא נכתב בתורה שהשמחה בחג זה תהא מפני קבלת התורה].

ולא די בזה, אלא גם העלימה התורה מאתנו ולא כתבה בפירוש היום המדויק אשר בו ניתנה התורה לישראל [במק"א כתב רבינו בזה: מה שלא נזכר בפירוש בתורה שחג השבועות הוא יום מתן תורה, הוא כדי ששמחת מתן תורה שבכתב תהא מבוססת על האמונה בתורה שבעל פה ובקבלת חז"ל שזהו יום מתן תורה. עכ"ל].

גם לא תמיד חל חג השבועות בשישי בסיון שהוא יום מתן תורתנו, וכשיזכנו ד' במהרה לקדש החודשים ע"י ב"ד מומחים, יש אשר חג השבועות יחול בחמשה ולפעמים גם בשבעה בסיון. אך טעמו של דבר הוא, כי לאחר שה' הוציאנו מעבדות מצרים לחירות עולם, גם בהיותנו נכנעים ומשועבדים לזרים היינו והננו תמיד בני חורין גמורים. ה"יצאה" ממצרים היתה מאורע חד פעמי, והיא נחלת העבר שהיה פעם ואיננו עוד. ואף שהננו מזכירים יציאת מצרים בכל יום ובכל לילה, עם כל זאת רק בליל הסדר חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים ולא בכל ימות השנה. לפיכך אנו חוגגים שבעה ימים את חג הפסח למען נזכור תמיד את יום צאתנו ממצרים, וכן בחג הסוכות למען נזכור את אשר זכה הדור ההוא אשר יצא ממצרים - "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל וגו'".

לא כן השמחה הגדולה בקבלת התורה. לא היה זה מאורע של אותו היום בלבד, ואף שחייבים אנו לזכור תמיד את מעמד הר סיני שהיה במורא ובפחד גדול, עד שמרוב פחדם של ישראל מהאש הגדולה נבהלו ולא קבלו את התורה עד שהקב"ה באהבתו הגדולה כפה עליהם הר כגיגית - אולם לאחר שהתורה כבר ניתנה וטועמיה חיים זכו, אין לך שמחה גדולה משמחת התורה, וחביבה היא על לומדיה "ושמחין בה בכל יום ויום כנתינתה בסיני".

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

Miriam Alster/FLASH90

ממה צריך להיזהר כאשר קונים חליפה או קפוטה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

הלוואה, וההנחה נחשבת רבית. לכן מותר לתת הנחה על מחיר החליפה אך לא על סכום עלות התיקונים. ואז הודה בפניי המוכר ואמר שלא ידע עד כמה מורכבות הלכות ריבית. ואז נכנס לקוח נוסף וביקש לקנות חליפה מהדגם שבמבצע 15% הנחה לשבוע זה, חיפש ומצא דוגמא שמתאימה לו אך לא היה את המידה שלו. אמר לו המוכר שהוא יוכל להזמין לו את המידה שהוא צריך. אמר הלקוח, אבל עד שהחליפה תגיע כבר יסתיים המבצע. אמר המוכר: אין בעיה, תשלם עכשיו וניתן לך קבלה, ואז בעוד שבוע תבוא לקבל את החליפה במחיר מבצע. אבל מתעוררת כאן שאלה: הרי כאשר יקבל את החליפה, המחיר יהיה יקר יותר, כיון שכבר מסתיים המבצע, ואם כן מה שנותן לו במחיר מבצע זה בגלל ששילם מראש, וכאילו הלוה למוכר כסף. האם זה אכן אסור? ובאיזה אופנים ניתן להתיר זאת? לכל השאלות ניתן לפנות לבית ההוראה לענייני רבית - 02-5015920, אבל לכן, חשוב מאוד שכשאתם נכנסים לחנות, דבר ראשון תבדקו אצל המוכר האם יש לו היתר עסקא לענייני רבית.

שאלה: האם בחנויות ביגוד מצויות שאלות של ריבית? והאם צריך שיהא לחנות היתר עסקא? תשובה: נכנסתי לחנות חליפות ודברתי עם המוכר עד כמה מורכב המסחר בימינו וכיצד יש להזהר שלא להכשל ברבית. אמר לי המוכר: אצלי אין רבית ח"ו... והנה נכנס לקוח שקנה חליפה ארוכה ושתי מכנסיים בסך 1100 ₪, בנוסף היה צריך לקצר את החליפה ולעשות מנג'ט במכנסיים, עלות התיקונים - 70 ש"ח. שאל הלקוח, כמה תוריד לי אם אשלם את הכל במזומן? אמר לו המוכר שיוריד לי 3%, ועשה חשבון כמה זה 3% מ-1170 ש"ח והוריד לו. אמרתי לו שיש בזה רבית, שתמורת המזומן שמשלם מראש מקבל הנחה. טען הלקוח - הרי החליפה נקנית לי בשעת התשלום, א"כ זו לא הלוואה, ולהיפך, אם אבחר לשלם בצ'ק דחוי אז ההפרש יהיה רבית. אמרתי לו שהוא באמת צודק, ובודאי במקרה כזה המזומן הוא המחיר, והתשלום בהקפה בתוספת נחשב רבית. אך כל זה נכון לגבי מחיר החליפה והמכנסיים, אך לגבי התשלום על התיקונים שמשלם לפני שהפועל מתחיל לעשות את התיקונים, הרי זה כמו

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

אמירת הפסוק 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים' מועילה להינצל מלשון הרע - חמש העצות של החפץ חיים כיצד להשתמש נכון בסגולה זו

איור: סלכות וקסברגר

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

והנה מבואר בחז"ל, שהדרך ל'לשמור מאוד' היא, על ידי אמירת הפסוק 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים וגו'. ולכאורה, הלא אנו אומרים פסוק זה מדי יום, ועדיין איננו מרגישים שהדבר פועל עלינו להישמר מחטא לשון הרע? אכן, ה'חפץ חיים' בספרו 'זכור למרים' (פרק א') ביאר את הסיבות לכך, ואת הדרך להתגבר עליהן, וביאורים ומוספים כאן מביאים את תמצית דבריו שם: הסיבה הראשונה - כיון שאין האדם מכיר בחטא זה ובחומרותו.

בסעיף ג' מהפתיחה (לאיון) כתב ה'חפץ חיים' שהמספר לשון הרע עובר גם על מה שנאמר בתורה (דברים כד, ח): "הַשְּׁמֵר בְּנֶגַע הַצָּרְעָת לְשִׁמּוֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת", וכמבואר בחז"ל שמלבד עצם האיסור שנאמר כאן, שמי שיש בו נגע ישמר שלא לקצו, אזי במה שהוסיפה התורה וכתבה 'לְשִׁמּוֹר מְאֹד' - הכוונה שלא לשכוח מלהזהר מלשון הרע, כדי שלא תבוא עליך הצרעת על ידי סיפור זה.

הסיבה הרביעית - אם האדם אינו שומר את עצמו מהדברים המביאים לידי חטא לשון הרע, לא תעזור לו עצה זו של זכירת מעשה מרים. והעצה לזה, לדעת ולהשכיל מה הם הדברים המביאים לכך, ויש ללמוד בספר שמירת הלשון שער התבונה (פרק טז), שם נכתבו הדברים שיש להיזהר מהם כדי שלא לבוא לידי חטא זה.

הסיבה החמישית - שאחר שאדם הרבה בחטא זה, כבר מסיתו היצר להתייבש שאין לו תקוה ולא תועיל לו שום סגולה, ונופל עוד ועוד. והעצה לזה, להתחזק מאד ולעשות תשובה על העבר ולהתחזק על העתיד, שאם לא כן יפיל היצר את האדם ויסיתנו עד שאול.

ולכן עליו להכיר בחומר החטא, וללמוד את הפתיחה לספר חפץ חיים ואת שער הזכירה מספר שמירת הלשון, ואז יכיר גודל החטא.

הסיבה השניה - שאומרים פסוק זה אך אין מתבוננים במרירות העונש שקיבלה מרים בגלל החטא, אבל אם יתבונן בכך ודאי תועיל לו עצתו של הקב"ה להימנע מזה החטא [וראה בשמירת הלשון (שער התבונה פי"ב) שהאריך לבאר ענין זה].

הסיבה השלישית - שאף אם מכיר בחומר החטא, מתייבש ואומר מה תועיל זכירה זו של מרים, שהרי רבים זכרו ולא עלתה בידם. ואין לומר כן, אלא יתבונן בדבר ויראה שאחר כמה שבועות שיתרגל, תועיל מאד זכירה זו להינצל מהחטא.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדרך היומי

באיזה פקק תנועה הנהגים לא צופרים?

יומא דף ל

ומוציא לעז

הרכבים יוצא נהג חילוני ועמו שני ילדים. האבא הסביר לילדיו בעיניים בורקות: "הסתכלו, זו תהלוכה של ספר תורה. חבל שאין לנו כילות"... הם עמדו מן הצד ומחאו כפים לצלילי המנגינות החסידיות שבקעו מהרמקול. אחר כך הצטרפו עוד ועוד נהגים, רובם גלויי ראש, ולא הסתירו את התרגשותם מהמחזה שנקלעו אליו.

היו שם שוטרים שפקחו על הסדר. ניגשתי לאחד השוטרים ואמרתי לו: "ערב טוב. אני רוצה לשאול אותך, אתה מכיר היטב את הנהגים הישראלים. איך אתה מסביר את ההתנהגות שלהם כאן? לאן נעלמו הצפירות והצעקות?"...

הוא השיב לי: "אני עשרות שנים במשטרה. מזמן שמתי לב לתופעה הזאת. אין לי הסבר. דברתי על כך עם חברים שלי במשטרה, גם הם שמו לב לכך, וגם להם אין הסבר. אבל זו עובדא: כשיוצא לי לפקח על הסדר והתנועה בתהלוכות של ספר תורה, אני יודע מראש שכללי ההתנהגות של הנהגים משתנים לבלי הכר. אינני צריך להתמודד עם נהגים עצבנים וצעקנים, כפי שאני מורגל בחיי היומיום".

(דורש טוב סוכות)

כולם מכירים בוודאי את הסטיגמה שיש על הנהג הישראלי. מקובל לומר שהוא קצר-רוח, אין לו סבלנות, והוא לא חשוד על אדיבות רבה... עוד לפני שהרמזור האדום התחלף, כבר שומעים את הצפירות של הנהגים מאחור, המאיצים באלו שלפניהם, שחלילה לא יתעכבו לרגע...

אבל חלילה לנו להוציא לעז ולדבר סרה על מישהו, ולייחס את החיסרון לעובדה שהוא מארץ ישראל. לכן, אם אפשר לפרוך את הסטיגמה הזאת נעשה זאת בשמחה.

שימו לב כיצד הנהג הישראלי נוהג - תרתי משמע - כאשר הוא נקלע לתהלוכה של הכנסת ספר תורה. נוצרים פקקי תנועה, לאורך הכביש משתרך טור רוח של מכוניות. אך ראו זה פלא: אף נהג לא צופר, כולם ממתנינים באורך רוח. נהגים רבים יוצאים מן הרכב ומצטרפים לתהלוכה ולשירה. הם מתערבבים עם הקהל, מפזזים לכבודה של תורה ומנשקים בחום את ספר התורה.

בדידי הווה עובדא: לפני כמה ימים, בראש חודש אלול, יהודי הכניס ספר תורה לאחד מבתי הכנסיות בבני ברק. התהלוכה יצאה מתחילת רחוב רבי עקיבא ונמשכה לאורך הרחוב הראשי. בתוך זמן קצר נוצר טור ארוך של מכוניות. בעיני ראיתי כיצד מאחד

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מדוע תיקנו חכמינו ז"ל לתקוע בשופר בתפילת מוסף?

Daivd Cohen/FLASH90

בשופר, ובמשך כל הבוקר עקבו אחר היהודים לבדוק אם הם מקיימים את גזירתם, ולכן תיקנו חכמי אותו הדור לתקוע בתפילת מוסף; ותקנה זו נותרה בעינה אף לאחר ביטול הגזירה, מחשש שתתחדש. ובדורות מאוחרים יותר, כשנוספה התקנה של 'תקיעות דמיושב', קבעו אף את זמנן סמוך לתפילת מוסף.

[שו"ע תקפח, א, משנ"ב ב, ושעה"צ ה; ביאורים ומוספים דרשו, 6]

מצות תקיעת שופר נאמרה בתורה בלשון זו: "יום תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם". ודרשו חכמינו ז"ל, שזמן קיום המצוה הוא ביום, ולא בלילה. ומעיקר הדין, ניתן לתקוע מעלות השחר ואילך, אך מחשש שהמון העם יטעו מחוסר הבחנה ויתקעו לפני עלות השחר, תיקנו חכמים לתקוע רק לאחר הנץ החמה. ומאוחר יותר, בתקופה מסוימת גזרו הגויים שלא לתקוע

האם מותר לאכול לפני תקיעת שופר?

ואף במקומות שבהם התפללו גדולי ישראל, להקל בכך, ולאכול מעט לאחר תפילת שחרית, לפני תקיעת שופר; אם מחמת האיסור לצום ביום טוב עד חצות היום, ואם בשל הקושי לצום עד לאחר תפילת מוסף שהסתיימה בשעה מאוחרת, ומסיבות נוספות. ויש מהפוסקים שהחמירו בדבר.

[ביאורים ומוספים דרשו תקפח, 3]

כלל הוא במצוות רבות אשר יש זמן קצוב לקיומן, שאסור לאכול ולשתות מחצי שעה לפני תחילת זמן המצוה עד לאחר קיומה. ואף טעימת מאכל או משקה בכמות הפחותה מ'כביצה' (100-45 סמ"ק, לשיטות השונות) אינה מותרת אלא 'לצורך גדול', כגון לאדם חלש שקשה לו לצום עד לאחר קיום המצוה. ועם זאת, בנוגע למצות תקיעת שופר, נהגו במקומות רבים,

האם מותר לקיים מצוות במקום שאינו נקי?

ומצוות שאילו יקיימו אותן רק במקום נקי ובגוף נקי, יפסידו את קיומן במקומות מסוימים, או בזמנים מסוימים; וכגון מצות ציצית, שאם יסיר את הציצית מעליו בכל פעם שנמצא במקום שאינו נקי, יפסיד את קיום המצוה בזמן זה ולא ניתן להשלימו בזמן אחר - לכל הדעות יש לקיימן אף במקום שאינו נקי.

[ביה"ל תקפח, ב, ד"ה שמע; ביאורים ומוספים דרשו, 12]

אסור לעסוק בדברי תורה, אפילו במחשבה, או להתפלל במקום שאינו נקי, או בגוף שאינו נקי. וקיום מצוות, אינו נחשב כעיסוק בדברי תורה, אולם, הכוונה לשם מצוה, יתכן שנחשבת כמחשבה בדברי תורה; ועוד, שקיום המצוות הוא עבודת השי"ת, והעבודה במקום שאינו נקי, היא דרך בזיון. ויש שהוכיחו ממקורות שונים, שאין איסור בקיום מצוה במקום שאינו נקי.

* תקיעה שתקעו את חלקה בהכשר וחלקה בפסול - אף אם אורך החלק הכשר בפני עצמו הוא כאורך הנדרש לתקיעה, התקיעה פסולה.
 * יש להקפיד לשמוע את כל התקיעות בשופר מתחילתן ועד סופן. ולכן, אין להשמיע כל רעש בשעת התקיעות, כיון שהן המשמיע את הקול והן העומדים בסמוך אליו עלולים שלא לשמוע חלק כלשהו מהתקיעה.
 * בתקיעת שופר מתוך בור לאוזני העומד מחוצה לו, קיים חשש להתלוות של 'קול הברה' הפוסל את התקיעה. ונחלקו הפוסקים, האם חשש זה קיים גם בקול תקיעה הבא מחוץ לבור אל תוכו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לעשות 'חלאקה' ב'תשעת הימים'?

'מציצה' בברית, או לצורך הנחת תפילין - מותרים. ולענין תספורת ראשונה לילד בן שלוש, המכונה 'חלאקה' - יש אומרים שמותר לעשותה אף ב'תשעת הימים', אך ראוי להימנע ממנה בכל ימי 'בין המצרים' (למנהג בני אשכנז); ויש אוסרים לעשותה בתשעת הימים.

תספורת וגילוח אסורים בשבוע שחל בו תשעה באב, ומנהג בני אשכנז להחמיר בכך משבעה עשר בתמוז ואילך. והגילוח אסור בכל אזורי השיער שבגוף, למעט שער השפם, שמותר לגלחו כאשר הוא מפריע לאכילה. ולגבי מריטת שיער הגבות והריסים, נחלקו הפוסקים אם הוא בכלל אסור הגילוח. ותספורת וגילוח לצורך מצוה, כגון מטעמי צניעות, לצורך

[שו"ע תקנא, יב-יג, ומשנ"ב פ; ביאורים ומוספים דרשו, 96, 97 ו'100]

הלוח היומי

כ"ט באייר | רבי מאיר ב"ר אהרן אריה לייב זצ"ל, מפרמישלאן

בשנת ב' אלפים תמ"ט היתה מלחמת עמלק. (פנים יפות וחת"ס)
יארצייט:

- תר"י: רבי מאיר ב"ר אהרן אריה לייב זצ"ל, מפרמישלאן.
- תרמ"א: רבי שרגא פייש ב"ר יחזקאל משה פישמן זצ"ל, המגיד מפרשבורג, אב"ד קלויזנבורג ועוד.
- תש"ב: רבי שמואל שלמה ב"ר מרדכי יוסף אלעזר ליינר הי"ד, האדמו"ר מראדזין.
- תש"ב: רבי ישעיהו אנגלרד הי"ד, אב"ד סוסנובין.
- תש"ד: רבי פנחס דוד ב"ר יוסף שלזינגר הי"ד, בעל מרגלית יפה.
- תש"ד: רבי אלטר מנחם מנדל ב"ר פנחס הי"ד, מבורשא.
- תשל"ה: רבי בן ציון ב"ר מאיר אטון זצ"ל, מרבני פורת יוסף ור"י ראשית חכמה.

מ"ד לעומר

יארצייט הרה"ק רבי מאיר ב"ר אהרון אריה לייב מפרמישלאן

אין מריבה בלי שני צדדים

הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן אמר: "כל מחלוקת זקוקה לשני צדדים, אדם אינו יכול להתקוטט עם עצמו. משול הדבר לשניים שאוחזים בחבל, וכל אחד מושך לצידו - ברגע שאחד מרפה בחבל, השני מתמוטט ונופל, וצריך לפנות לבעלי המחלוקת: הרפו מהחבל בטרם תהיו אתם הנופלים".

(מבחר מאמרים חי"ג פרשת קרח)

אם יש לאדם מסוים מחלוקת עימנו נזכור שאין מחלוקת בלי שני צדדים ונשתדל אנו להקדים ולוותר

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il